

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Signis Prædestinationis, Et Reprobationis, Et De Numero Prædestinatorum, Ac Reprobatorum

Recupito, Giulio Cesare

Lvgdvni, 1681

Cap. V. Ostenditur idem ex difficultate mediorum ad finem salutis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44272

simul intrent, juxta priorem revelationem, triginta millia; juxta posterio-
 rem, sexaginta. Ideo dicitur Isaia 5. *Dilatavit infernus animam suam, & aperuit os suum sine ullo termino.* Et Prou. 30. inter tria insaturabilia, primum ponit infernum: quia, ut ait Hugo Victorinus libro 4. de an. *Infernus est locus sine mensura, profundus sine fundo: & ideo mirum non est quod aperiat os suum sine termino.* Quapropter cuidam viro sancto revelatum traditur, inter paucos salvatos, eos qui intra vnius horæ spatium ad inferos depluerant, *fuisse sine numero.* Quidam præterea Magister Parisiensis, ut refert Diez ser. 2. in festo sanctæ Mariæ ad Nives num. 3. cum apparuisset post obitum Parisiensi Episcopo, seque damnatum proclamasset irrevocabiliter in inferno, addidit *tot animas iis diebus detrusas esse ad inferos, ut vix crederet tot homines in mundo esse posse.* Denique in hoc verificatur quod dixit Angelus Esdræ lib. 4. cap. 8. *Hoc sæculum fecit Altissimus propter multos: futurum autem propter paucos. Multi quidem creati sunt: pauci autem salvabuntur.* De huius libri autoritate supra.

Isaia 5.
 Prouerb. 30.
 Hugo Viã.
 Inferni ma-
 gaitudo.

Diez.

Esdr. 4. c. 8.

CAPUT V.

Ostenditur idem ex difficultate mediæ ad finem salutis.

AD autoritates Scripturarum & Patrum accedunt argumenta ex rationibus ducta.

Prima ratio sumitur ex difficultate salutis sic. Omnis assequutio finis habens magnam difficultatem in mediis, deficit in pluribus, contingit in paucioribus. Sed talis est assequutio gloriæ respectu quorumcumque adultorum etiam fidelium. Ergo respectu quorumcumque adultorum etiam fidelium deficit in pluribus, contingit in paucioribus. Maior probatur, quia quod res difficilior, eò magis accedit ad impotentiam: ergo magis recedit ab actu secundo, qui prodit à potentia. Vnde fit, ut assequutio impossibilis contingat in nemine: assequutio rei valde difficilis contingat in paucis. Minor probatur, tum quia mediæ ad finem salutis sunt contra inclinationem naturalem creaturæ ex se magis propensæ ad amorem sui quàm ad amorem Dei, ut ostensum est tomo 2. Theolog. libro 2. q. 14. Tum quia mediæ ad salutem regulantur à lumine fidei obscure proponente bonum absens, & abstractum à sensibus: mediæ autem contraria proponuntur à causa naturali clarè proponente bonum præsens sensibile. Ex se autem magis inclinatur voluntas ad bonum sensibile præsens, & clarè cognitum, quàm ad bonum abstractum, futurum, & obscure cognitum. Est ratio sancti Thomæ p. p. qu. 23. art. 2. ad 3. ubi dicit, *S. Thomæ. quod bonum proportionatum communi statui natura accidit ut in plu-*

XIV.

ribus, deficit ut in paucioribus: sed bonum, quod excedit communem statum naturæ, invenitur in paucioribus, & deficit in pluribus. Unde infert infra: Cum beatitudo aeterna in visione Dei consistens excedat communem statum naturæ; & præcipuè secundum quod est gratia (originali) destituta, per corruptionem originalis peccati, pauciores esse qui salvantur. Hæc ibi in generali, quæ militant etiam in adultis fidelibus inter se comparatis.

Matth. 11.
Violentum
contingit in
paucis.
Aristot.

Confirmatur primò ex Matth. 11. *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Violentia autem contingit ut in paucis: quia *violentia contra naturam est*, ut notat Aristoteles in probl. sect. 1. probl. 6. & ideo si quid violentum est, etiam acerbum erit: & si quid molestum, idem etiam violentum, 2. Moral. Eodem. cap. 8. Unde fit, ut perpetuam naturæ violentiam inferre contingat in paucis: idque etiam inter fideles; cum gratia Evangelica non ordinetur ad tollendam difficultatem, sed ad vincendam: & ideo ipsis fidelibus dicitur, quod *violenti rapiunt illud.* Sicut igitur cymbulæ contra fluvii cursum impulsus non fit nisi violenter, nautis in id contentiosè adniten- tibus: & si processu temporis paululum nautæ de contentione remiserunt, continuò à destinata ripa cymba repellitur: ita profus evenit, dum violenter ad cælum tendimus, contra naturæ cursum, tanquam contra impetum fluvii. Ideoque Christus dixit Lucæ 13. *Contendite intrare*, &c. Quippe, ut expendit Gregorius libro 11. Moral. cap. 26. *Dixit, Contendite: quia nisi mentis contentio ferveat, vici mandati non vincitur: per quam anima semper ad ima revocatur.* Animadvertat Lector, quod reperiuntur inter adultos fideles, qui connumerari verè possint inter eos, qui *violenti rapiunt cælum*: & ex hoc deducat paucitatem electorum comparatiuè ad reprobos.

Violentia re-
quisita ad sa-
lutem est ob-
niti remis
adverso flu-
mine.
Luc. 13.
Gregorius.

Difficultas
salutis ex ha-
bitibus vi-
tiosis.

Confirmatur secundo ex difficultate orta è variis impedimentis salutis occurrentibus in hac vita. Nam in humano conuictu occurrunt graves occasiones, aut nimii amoris, aut odii: quæ dum diuturnitate temporis adhærescunt, ita radicantur in anima, ut fere impossibile sit ea semel fixa reuellere, ut ostendimus tract. præced. cap. 4. vbi satis probatum est, ex Patribus, pœnitentiæ dilationem ex peccandi consuetudine signum esse reprobationis pene infallibile. Adde his occasiones peccandi innumerabiles ortas, vel ex affectu comparandi diuitias, vel retinendi. Quippe *radix omnium malorum est cupiditas*, 1. ad Tim. 6. Adde appetitum propriæ excellentiæ stimulantem semper ad maiora, cum fere nemo sit sua sorte contentus. Adde illecebras voluptatum, fraudes, perjuriam, ipsasmet sollicitudines huius vitæ, quæ suffocant semen verbi Dei. Hoc apertè significauit Christus Lucæ 8. sub parabola seminis, dum dicit, *Aliud cecidisse secus viam: aliud inter spinas: aliud supra petram: aliud in terram bonam. Semen est verbum Dei*, ut ipsemet Christus explicat: quod propter

1. Tim. 6.

Lucæ 8.
Verbum Dei
in triplici
terra in fru-
tuosum,

varia impedimenta in triplici terra fructum non fecit. Nempe, ut loquitur Paulus ad Hebr. 6. *In terra reprobā, & maledictō proxima.* In unica verò fructum attulit in patientia, idest per patientiam in animis electorum, ut explicat Glossa, & alii. Impedimenta igitur sunt causa ut triplex sit terra reprobā: quibus una opponitur terra bona & fructificans. Idque in terris, in quibus seminatum est verbum Dei, nempe inter fideles. Quod colligit Christus ex variis impedimentis salutis, nempe ex voluptatibus, divitiis & sollicitudinibus; quæ sunt impedimenta difficultantia salutem etiam inter fideles.

Confirmatur tertio ex difficultate orta non solum ab intrinseco ex vi naturæ corruptæ, & propensione ad delectabile oppositum honesto, sed etiam ab extrinseco ex vi dæmonum, quorum innumerabiles exercitus obsidentes hunc aërem, toti ad animarum damnationem incumbunt. Quod expendens Apostolus ad Ephes. 6. *Non est, inquit, nobis colluctatio adversus carnem, & sanguinem: sed adversus principatus, & potestates: adversus huius mundi rectores, tenebrarum harum: adversus spiritualia nequitia in caelestibus.* Nempe tales hostes, qui dum nos aut somno, aut aliis necessariis vacamus, ipsi semper vigiles, diū, noctuque, nihil nisi hominum perniciem meditantur. Ut, quemadmodum notat Isidorus lib. 1. de sum. bono, *Qui se continuo damnandos conspiciunt, socios sibi multiplicent: cum quibus gehenna ignibus addicantur.* Adde, ut notat idem Isidorus, *dæmones triplici acumine scientia vigere, scilicet subtilitate natura, experientia temporum, revelatione superiorum potestatum.* Quia dæmones natura superiores adjuvant alios inferiores. Adde dæmonum odium incredibile contra hominem: contra quem, odium Dei detorquent, tanquam contra imaginem Dei. Quod explicat Basilius hom. in aliquot scripturæ loca, similitudine Pardalis. Nam *sicut hac furibunda hominis imaginem concerpit, atque dilacerat, hoc argumento satis ostendens, quanta sit eius contra hominem inimicitia: sic diabolus in Dei imagine, quo sit erga Deum odio, ostendit, quando Deum ipsum nequit attingere.* Adde occultas diaboli fraudes; & ut ait Cyprianus tract. 3. de Prælat. simpl. *circumveniendi homines tectam, latebro. samsque fallaciam: ut asserere videatur noctem pro die, venenum pro salute, desperationem sub obtentu spei, perfidiam sub prætextu fidei, Antichristum sub vocabulo Christi: ut dum verisimilia mentitur, veritatem subtilitate frustretur.* Adde apertam ejusdem audaciam; qua, ut notat Augustinus serm. 4. inter communes, *posuit in celo bellum, in Paradiso fraudem, inter paucos homines odium, & in omni opere nostro Rizaniam seminavit.* Nam in comestione posuit gulam, in generatione luxuriam, in exercitatione ignaviam, in conversatione invidiam, in gubernatione avaritiam, in correctione iram, in dominatione superbiam. *In corde posuit cogitationes malas, in ore locutiones*

in voica fructum affert. Ad Hebr. 6. Gloss.

XV. Difficultas salutis orta a tentationibus dæmonum. Ad Ephes. 6.

Dæmonum in homines odium.

Isidorus. Dæmonum acumen.

Pardalis ex hominis odio furit in imaginem. Basilius.

Dæmonum fraudes. Cyprianus.

Dæmon posuit in celo bellum, in Paradiso fraudem. Augustinus.

Dæmonū la-
queis mūdus
vndique ir-
retitus Anro-
nio ostensus.
Athanas.
Dæmonum
stragemata
bellica.
Salvianus.

Dæmones
singuli sin-
gulis affig-
nati.
Nyssenus.

Ambros.
Dæmonum
persecutio
gravior,
quàm tyran-
norum.

XVI I.
Difficultas
salutis ex di-
strictione di-
vini iudicii.
Ad Hebr. 4.

Iob. 4.

falsas, in membris operationes iniquas. In vigilando movet ad prava opera, in dormiendo ad turpia somnia: letos ad dissolutionem, tristes movet ad desperationem. Denique mundus universus diaboli laqueis plenus magno Antonio ostensus est, teste Athanasio in eius vita. ita ut vir ille sanctissimus pœne desperaret posse aliquem ab iis evadere. Quod alia similitudine expressit Salvianus de Provident. lib. 6. ubi Sicut, inquit, exercitus pugnaturi ea loca, per que venturas hostium turmas sciunt, aut foveis intercludere aut subilibus præfigere, aut tribulis infestare dicuntur; ut etiamsi non in omnia quispiam incidat, nullus tamen omnia evadat: ita etiam dæmones tam multas in vita ista prætendunt humano generi illecebrarum insidias, ut etiamsi earum plurimas aliquis effugiat, tamen ab aliqua capiatur. Non potuit exprimi clariùs difficultas evadendi è tot laqueis ad salutem. Quod manifestiùs apparebit in singulis, si dicatur cum Nysseno in vita Moyfis, & aliis, singulis hominibus assignatos esse à Lucifero singulos dæmones: qui oppositi custodibus Angelis toti sunt ad procurandam ejus ruinam, cui trahendo secum ad inferos sint addicti. Contra tot, tamque potentes hostes, tot nostris passionibus, tot mundi & carnis illecebris ad nostram perniciem fœderatos tota vita pugnare, ac tandem victoriam reportare paucorum est: sicut paucorum est cum tyrannis pugnando in persecutionibus fidei martyrio coronari. Immo, si Ambrosio credimus in Psalm. 118. lit. XX. vers. 5: difficultatem hæc cum dæmonibus pugna continere videtur majorem quàm pugna martyrii. Quippe hi, sine gladii terrore, mentem hominis frequenter elidunt: & illecebris magis quàm terroribus animos expugnant fidelium. Hi hostes cavendi: hi graviores tyranni, per quos Adam captus est: & multi in persecutione publica coronati, occulta hac persecutione ceciderunt: Hæc de diabolo victoria tam paucorum est, ut affirmet Ambrosius, multos martyrio coronatos, idest sub tyrannis fortiter gravia pro Christi fide perpeffos, occulta hac persecutione (Dæmonum) cecidisse: quasi erepta illis è capite corona martyrii, quàm tot tormentorum perpeffione pœne perceperant. Hæc de difficultate salutis orta ab extrinseco ex impugnatione Dæmonum.

Confirmatur quartò hæc eadem difficultas salutis ex districtione divini iudicii, in quo examinantur non solum opera externa, sed etiam cogitationes, & intentiones cordium: cum ex Paulo ad Hebr. 4. Desfermo (idest sententia) pertingat usque ad divisionem animæ, ac spiritus, compagum quoque, ac medullarum, & discretor cogitationum, & intentionum cordis. Hæc districtio divini iudicii declaratur Iob. cap. 4. Numquid homo Dei comparatione iustificabitur? Ecce qui seruiunt ei non sunt stabiles: & in Angelis suis reperit pravitatem. Quantò magis hi, qui domos habitant luteas, & terrenum habent fundamentum? Quod si Deus propter viliçum, ac momentaneum

peccatum, tantam Angelorum multitudinem, nullo dato spatio poenitentiae, irremissibiliter detru sit ad inferos; satis in hoc ostendit, quam strictè discussurus tantam multitudinem peccatorum in hominibus, non vnico momento, vt Angeli, sed per annos integros contra Deum superbientibus. Ideo Bernardus serm. 2. de verbis Isaia vidi Dominum: *Quid, inquit, putas indifferenter admittet homines ad illud tanta beatitudinis templum, qui ne ipsos quidem Angelos in eo indifferenter reliquit? An non discernet inter glebas, qui discretuit inter stellas? Qualem ergo putas necesse est hominem inueniri, qui repudiati locum Angeli sortiatur?* Ideo etiam dicitur Iob 25. *Stella non sunt munda in conspectu eius; idest ii ipsi, quorum virtus ita micat in Ecclesia, vt eluceant tanquam stella.* Quamobrem Gregorius lib. 27. moral. cap. 10. *Stella, inquit, non sunt munda: ac si aperte diceretur: si ipsi quoque esse sine contagio non valent, qui inter praesentis vitae tenebras virtutibus lucent: quanto reatu iniquitatis obstricti sunt, qui adhuc carnaliter viuunt? si à peccato esse liberi nequeunt, qui in caelestibus desideriis conuersantur? quae peccatorum pondera tolerant, qui carnis suae voluptatibus dediti, adhuc putredinis iugum portant?* Idem argumentum fieri potest ex eo quod dicitur Sophon. 1. *Scrutabitur Ierusalem in lucernis: sicut fieri solet dum minutissima quæque quærentur.* Si peccata eorum, qui pertinent ad Hierusalem, nempe, iustorum, scrutabitur in lucernis; quomodo scrutabitur peccata eorum qui pertinent ad Babylonem? Præterea dicitur Psal. 74. *ego iustitias indicabo.* Neque mirum, cum pronunciet Isaia cap. 64. *Omnes iustitiae vestrae tanquam pannus menstruatae.* Quod si iustitiae in conspectu Dei ita sordidae; quid iniquitates & iniustitiae? Denique, vt inferitur 1. Petri. 4. *Si iustus vix saluabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Aduerte hoc nomen iusti tribui à Scriptura viris sanctissimis, nempe Noë. Gen. cap. 6. *Noë vir iustus.* Simeoni, cum esset iustus, &c. Lucae 2. & Iosepho sponso Deiparae. *Ioseph autem vir, cum esset iustus, &c.* Matth. 1. Si iustus vix saluatur, quod iudicium ferendum de impiis? Ideo sanctus Ephrem serm. de patient. & compunct. *Quis, inquit, horrendum audiens verbum, ad Deum singulis horis clamare cessabit? Ait enim Scriptura, Si iustus vix saluabitur, impius, &c.* Hieronymus etiam libro 2. contra Pelag. quærens quomodo iustus vix saluetur, cum certissimum sit eos qui verè iusti sunt, in iudicio saluari, refundit hoc ad distinctionem diuini iudicii, quod formidant etiam iusti. *Iustus, inquit, vix saluatur in eo quod in quibusdam Dei indiget misericordia. Nam, licet nihil prauis sibi conscius sit, tamen sciens quod non in hoc iustificatur, donec eum Iudex iustificet, formidat & decertat.*

Comprobatur hoc memorabili exemplo, quod narrat Climacus gradu 7. de quodam solitario, qui, cum in loco ab omni humana

Bernardus.

Iob. 25.

Gregorius.

Soph. 1.

1. Pet. 4.

Iusti nomen in scripturis vix tribuitur viris sanctissimis.

Genes. 6.

Luca 2.

Matth. 1.

Hieronymus.

XVII.

Iudicii parti-
cularis in
morte seue-
ritas.

conuersione remoto, pœnitentiam per annos plurimos egisset, in extremum morbum incidens, cœpit coram discipulis, qui postea id narrarunt, circumspicere modò dexteram partem lecti, modò sinistram. Et quasi rationem ab eo quidam exigenter, cunctis qui astabant audientibus, aiebat: *Ita sanè: sic reuera est: sed pro hoc (peccato) tot annis ieiunavi. Aliquando verò: non certè; mentiris: hoc non feci. Deinde rursus, ita verè est: sed fl. vi, seu ministravi. In quibusdam aliquando aiebat, ita sanè: quid ad hæc dicam non habeo: ideo misericordia est. Erat profecto spectaculum horrendum ac terrificum, invisibile illud sevissimumque Iudicium, in quo etiam quietis ac solitudinis sectator in nonnullis peccatorum, quid ad ea respondere posset, se non habere dicebat: qui jam fere quadraginta annos monachus fuerat: & lachrymarum gratiam habuerat. Et infra: Hic, cum adeo infesta ab eo ratio exigeretur, caræ solutus est. Quod iudicium, quis terminus, qua sententia, quis rationis finis fuerit, incertum penitus relinquens, Hæc, quam tristitiam miserabilem appellat Clinacus, apertè demonstrat, quid de paucitate prædestinatorum dicendum sit. Si enim Anachoretæ huius alioquin sanctissimi à Sanctis illi Eremitis patribus incertus penitus iudicatus est exitus; quia pro singulis peccatis, quorum ab eo ratio exigebatur, quamuis ad misericordiam Dei confugeret speciales assignare non potuit pœnitentias: manifestè apparet districtio diuini iudicii, & quàm pauci diuini examinis seueritatem evadant, juxta id, quod superius dictum est, *si justus vix salvatur* &c. Et ideo sancti viri hoc iudicium pertinescentes, peccata in se seuerissimè puniunt, assiduis lachrymis, & afflictationibus corporis, iuxta superius dicta tractatu 1. cap. 5. Quamobrem, ut bene advertit Salviatus lib. 4. de Eccles. Cathol. *Si quis vult scire quàm graviter censenda à Deo sint magna crimina, discat qualiter in semetipsis puniant Sancti etiam levia peccata: conscij ex ipsis, Dei dictis futuri examinis.**

Salvianus.

S. Michaël
librat lanci-
bus omnium
opera.

Ambrosius.

Ad significandam huius examinis districtiorem, sanctus Michaël, cuius est repræsentare animas in Dei iudicio, ex usu antiquo Ecclesiæ, depingi solet cum statera, in qua gemino lance librantur pondera operum tum bonorum, tum malorum, utraque expendenda adammum ad trutinam. Quamobrem Ambrosius lib. de Apol. Davidis, cap. 6. *Habet, inquit, quis bona merita: habet vitia, atque peccata. Omnia itaque nostra quasi in trutina ponderantur. Si bonis igitur factis peccata præponderant, procedunt ad iudicium: Vergunt enim peccata quasi in profundum: & vergunt, vel pondere & acerbitate, vel multitudine.* Expendatur in communitate hominum etiam fidelium, quàm pauca sint opera bona (quandoquidem bonum ex integra causa) & bona non quæcumque, sed supernaturalia, ac meritoria vitæ æternæ: quàm multa sint opera mala, cum malum sit ex singulis de-

fectibus : & quantum bonis mala præponderant , vel grauitate vel multitudine ; cum plures sint libri mortis assignati operibus malis , vnus liber vitæ continens omnia opera bona , vt ex Apoc. 10. notatum est supra.

Ex his ita breuiter formo argumentum. Vbicumque bonis peccata præponderant , ibi præsumitur reprobatio. Sed in communi statu adulatorum , vt in pluribus , peccata bonis præponderant. Ergo in communi statu fidelium , vt in pluribus , præsumitur reprobatio. Maior desumpta est ex Ambrosio. Minor patet experientia , testibus Origene , Chrylostomo , & Augustino mox adducendis. Consequen- tia tenet ex forma. Hæc de paucitate electorum ex distinctione di- uini Iudicii.

Confirmatur quintò ex aliis quæ in Scripturis statuuntur tanquam necessaria ad assequutionem salutis , quibus mensurare debemus pau- citatem aut pluralitatem electorum præ reprobis.

Primò , David Psal. 14. quærens *quis habitabit in tabernaculo tuo* , &c. respondet , *qui inuenitur sine macula , & operatur iustitiam*. Item Psalm. 23. mouens idem quæsitum , *quis ascendet ad montem Domini* , &c. respondet , *innocens manibus , & mundo corde , qui non accepit in vano animam suam*. Hæc quàm paucis conueniant , definit Sapiens Prou. 20. *Quis potest dicere , Mundum est cor meum ?*

Secundò , dicitur Matth. 10. *Qui non accipit crucem suam , & se- quitur me , non est me dignus*. Quisquis autem Christo dignus non est , inter prædestinatos non est. Quotus autem quisque fidelium est , de quo verificari possit , quod *accipit crucem suam , & sequitur Chri- stum*. Crucem enim mortificationem Christus intelligit , vt exponit Gregorius hom. 33. in Euang. & , vt notat Euthymius in hunc locum , *crucem vocat Christus mortem ad ea , quæ mundi sunt : quia mortis in- strumentum crux erat : oportet enim eum qui Christum sequitur , mor- tuum esse ad voluptates mundanas*. Quàm pauci dici possunt ad has mortui !

Tertiò , dicitur ibidem : *Qui inuenit animam suam , perdet eam : & qui perdiderit animam suam propter me , inueniet eam* : siue , vt Ioan. 12. *Qui amat animam suam , perdet eam : & qui odit animam suam in hoc mundo , in vitam æternam custodit eam*. Ii igitur qui amant animam suam , idest vitam suam , ii sunt reprobi : qui odio habent , prædestinati. Animaduertatur , quàm rari sint inter fideles , de qui- bus verificari possit , quod propter Christum odio habeant vitam suam. Audiant Apostolum ad Philipp. 2. *Omnes quæ sua sunt querunt , non qua Iesu Christi*. Certè affectus , qui fiunt per causas contrarias , re- cèsentur inter miracula. Magna autem , vt notat Augustinus tract. 51. in Ioan. *& mira sententia , quod hominis sit in animam suam amor vt pereat , odium ne pereat*. Quippe , vt ait Tertullianus in scorpiaco c. 5. *Tercull.*

Paucitas ele-
ctorum ex
requisitis ad
salutem,

Psal. 14.

Psal. 23.

Prouerb. 20.

Matth. 10.

Gregorius.

Ioan. 12.

Amor sui re-
probationis
signum, odi-
um sui præ-
destinatio-
nis.

Philip. 2.

voluit Deus vitam auferendo conferre : carnem ledendo inuare : animam eripiendo seruare. Hæc gratiæ miracula non contingunt, nisi in paucis : sicut miracula in cursu naturæ.

Matth. 18.
Simplicitas
puerilis ne-
cessaria re-
gno Dei.

Quartò, dicitur Matth. 18. *Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum.* In quem locum Hilarius : *Non nisi reuersos in naturam puerorum introire in regnum cælorum Dominus docet ; idest, per simplicitatem puerilem vitia corporum nostrorum, animarumque reuocanda.* Expendat humana superbia, quàm pauci inter fideles reuerfi sint ad simplicitatem & humilitatem puerorum.

Luca 9.
Inconstans
in bono ope-
re ineptus
Regno Dei.
Basilius.

Quintò, dicitur Luc. 9. *Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei.* Quàm multi deficiunt à cœptis operibus gratiæ, & recidui respiciunt retro ad priora peccata : quos Christus pronúciat prorsus ineptos regno Dei! Quis nolle velit, quid sit retro respicere, audiat Basilium ser. 1. de Bapt. vbi : *Respicit retro : inquit, qui vel breuem moram interponit obedientiæ, quæ Domino sine pretextu vel excusatione, velociter & sine suspensione, præstanda est.* Ad stipulatur Euthymius in eum locum, vbi, *Oportet, inquit, eum qui sequitur Christum, confestim omnia despiciere, & sequi, ne oculos quidem ab eo diuertendo : ne fortè & habitu & specie eorum quæ à tergo sunt, retineantur.* Hoc est respicere retro : cum quo, ex Christi oraculo, nemo est aptus regno Dei.

Euthym.

Sextò, dicitur ad Romanos 8. *quos præsciuit, & prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui.* Quod explicans ibidem vers. 17. *si tamen compatimur, ut & conglorificemur.* Quàm pauci sunt in quibus Christi imaginem recognoscas : tales de quibus meritò dici possit, esse passos cum Christo ; vt de iis pronuciari possit, glorificandos esse cum Christo ! Quis gloriari potest *adimplere se, quæ desunt passionum Christi*, ad Coloss. 1. siue, vt loquitur Cyprianus epist. 12. *collegam passionis factum esse Christo.*

XVIII.
Coloss. 1.
Prædestinati
collegæ sunt
passionum
Christi.
2 Tim. 4.
Gloria coro-
na est non
misericor-
diæ, sed iu-
stitiæ.

Septimò, Gloria vocatur à Paulo *corona iustitiæ, quam reddet illa die iustus Iudex.* 2. Tim. 4. Expendatur quot sunt qui ita se gerunt, ut exigere possint gloriam tanquam *coronam iustitiæ*, idest suis operibus debitam ex iustitiâ à Domino ; qui, vt notat Augustinus de gratia & libero arbitrio cap. 6. iis, *quibus donauit gratiam misericors Pater, reddit coronam iustus Iudex.* Quia scilicet in hac vita dat gratiam, vt donum ex misericordia : in altera reddit coronam, vt mercedem non nisi ex iustitiâ. Discutiant : an multi possint dicere, vt notat idem Augustinus serm. 16. de verbis Apostoli : *Deum ita esse sibi debitorem, vt possint illi dicere, Redde quod promisisti, quia fecimus quod iussisti.*

Augustinus.

Octauò, dicitur 2. ad Tim. 2. *Qui certat in agone, non coronatur, nisi qui legitime certauerit, idest iuxta leges in agone præscriptas.*

Quàm

Quàm pauci autem sunt, de quibus verè dici possit in hac vita certasse, & vicisse: vt his possit præfagium fieri de corona danda victoribus, iuxta illud Apoc. 2. *Vincenti dabo manna absconditum*, &c. Ideo Chrysostomus serm. de Mart. qui habetur tom. 3. *Delicatus*, inquit, *es miles, si putas posse te sine pugna vincere, sine certamine triumphare. Exere vires: fortiter dimica: atrociter in pralio isto concerta: considera pactum, conditionem attende: militiam nosce: pactum, quod spondidisti; conditionem, qua accessisti; militiam, cui nomen dedisti.* Alludit ad Baptismum, in quo quis Christianæ militiæ ascribitur, sponse baptizati nomine facta, quod *renunciaturus sit diabolo, & pompis eius.* Hoc est esse Christianum, pro Christo militate contra diabolum, & pompam eius. Quàm pauci stant huic promisso! quàm multi à Christi militia transfugæ diabolum sequuntur, & pompam eius! Ideo Augustinus in tract. de symbolo ad Catech. libro 4 cap. 1. *Deprehenderis, inquit, & detegeris, Christiane, quando aliud agis, & aliud profiteris: fidelis in nomine, aliud demonstrans in opere, non tenens promissionis tue fidem. Modò ingrediens Ecclesiam orationes fundens, post modicum in spectaculis cum histrionibus clamans.* Expendatur quàm leuis noxa nunc habeatur, interesse spectaculis, acclamare in comædiis: quod per violationem Christianitatis habetur ab Augustino. Neque mirum, cum hæc inter pompas diaboli numerentur: ideo subdit, *Quid tibi cum pompis diaboli, quibus renunciasti?* Profectò, nisi nobis blandiri velimus, pauciores sunt qui abrenunciant pompis diaboli, quàm qui non. Ergo pauciores qui seruant pactum & conditionem Baptismi, cum nomen dederunt Christianæ militiæ, quàm qui non seruant. Ergo pauciores sunt inter Christianos, qui sunt vt boni milites coronandi, quàm qui non.

Nonò, dicitur Matth. 19. *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata.* Et Iacobi 2. *Quicumque totam legem seruauxit, offendit autem in vno, factus est omnium reus: quia scilicet vnica vnus mandati transgressio satis est ad reprobandum.* Hoc inter postrema colloco, quia obseruantia omnium mandatorum est certissimum requisitum, sine quo ex adultis saluari neminem in confesso est apud omnes. Examinemus nunc quot sunt qui plenè seruât madata, vt ex hoc inferri possit quot sint qui saluentur. Est argumentum quod fit passim à Patribus, ad inferendam inter fideles paucitatem electorum. Origenes loco supra citato, *Si quis, inquit, consideret multitudinem qua in Ecclesiis congregatur, & discussit quanti conuersentur disciplinatè, &c. videbit quod verus est sermo Domini: Multi vocati, pauci electi.* Chrysostomus hom. 40. ad populum Antiochenum, cum dixisset, *in tot millibus non posse inueniri centum qui saluentur*, subdit ad id probandum, *quanta enim in inuenibus malitia? quantus torpor in senibus?* &c. Idem lib. 1. aduers. vitup. vitæ Monasticæ, cum dixisset, *ampliorem esse peccan-*

Apocalyp. 2.
Chrysostom.

In baptismo
conferibi-
mur Christi
milites.

Augustinus.
Spectacula
histrionum
pompe dia-
boli.

Matth. 19.
Iacob. 2.

XIX.

Chrysof.

rium partem, & salutem prænitam in paucis, id statim probat ex communi transgressione mandatorum. Quis, inquit, non fatuum appellat fratrem: cave: id namque igni sempiterno facit obnoxium. Quis non intendit impudicis oculis in mulierem? hoc autem consummatum adulterium plenissimumque flagitium deputatur. Adulter autem, quod sit proiciendus in gehennam, omnibus profectò constat. Quis non deieravit? quis nunquam omnino amicis invidit? Hoc vitio publicanis ipsis & ethnicis deteriores facti. Quod autem huiusmodi effugere supplicia aeterna non possint, ita liquet, ut non possit clarius. Quis furorem omnem atque iracundiam abiicit; peccataque omnium in se delinquentium remisit? At is qui non dimiserit, quod aeternis suppliciis adiciendus sit, nemo qui Christum audierit, refragabitur. Quis non servit mammona? sed qui huiusmodi servit, Christi servitute abiicit: qui verò Christo servire abnuit, salutem suam penitus abnegavit. Quis oculis nulla in aliquem maledicta contexit? Eos autem qui sunt huiusmodi, vetus quoque Lex iubet interfici. Et infra ita concludit: Omnes veluti ex signo quodam per vitiorum ac flagitiorum omnium abrupta feruntur. Hæc ætate Chrysostromi; in qua pene ubique terrarum florebat Christiana pietas, ac religio.

Christianus
dignosci de-
bet ex mori-
bus.
Chrysostr.

Peccator non
habet Chri-
stianitatis in-
dicium.

Peccator nec
fidelis agno-
sci potest, nec
homo, nume-
randus in fe-
ris.

Non prætermittam alium insignem locum eiusdem Chrysostromi hom. 4. in Matt. ubi ex communi transgressione mandatorum, ostendit paucitatem Christianorum, qui verè Christiani sint: & ex operibus discerni possint ab infidelibus: & per consequens ostendit paucitatem electorum: cum in adultis necessarium requisitum prædestinationis sit fides probata per opera. Locus est prolixior: excindam aliqua. Fidelis, inquit, non modò à communione mysterii, sed etiam ex novitate vitæ debet agnosci. Fidelem enim sal esse convenit, & luminaria mundi. Sin verò ne tibi quidem ipse luceas, & ne propriam quidem putredinem, fetoremque detergas, quibus indiciis possente fidelem agnoscere? Si ex loco te scire curavero, in circo te, theatroque conspiciam, totos dies in vanissimis illis cætibus exigentem; vel in foro corruptis honoribus, pestiferisque coniunctum. Si ex motibus, corporis notitiam tui habere quasiero, videbo te horrentibus cachinnis, & fœdissima iucunditate resolutum. Si te à veste considerem, nihil te à scenico habitu distare cognoscam. Si à sermone, in his te audiam omnino nihil sanum, nihil serium, quodque ad disciplinam nostram spectet, loquentem. Si à cibo, maior hinc profectò accusationis materia oriatur. Unde igitur, responde mihi, potero fidelem te esse cognoscere, cum omnia ista, qua diximus, apertissimè infidelem te esse convincant? & quid dicam, utrum fidelis? nec si homo verè sis, possum evidenter agnoscere. Interdum enim ut asinus calcitras, ut taurus superbis, ut equus libidine incensus, sic hinnis. Interdum in epulis urforum imitatis voratum, & pinguedine corpus mularum more di-

stendis. Cum in excercenda similitate camelum, lupum imiteris rapina: cum irasceris ut serpens, & atrocitate scorpionum percutias: cum sub dolo insidieris ut vulpes: cum veneno malignitatis armeris ut vipera: cum quasi diabolus ipse aduersus fratres crudelia bella suscipias: quonam modo, qua ratione in hominum te possum numero collocare, nulla in te cernens humana signa natura? Quid appellare te debeo? feram? sed illa uno aliquorum vitio tenentur: tu verò simul omnia colligendo, longè ferarum irrationale, stultumque transgredieris. An te potius appellem diabolum? Sed ille nec pecunias concupiscit, nec tyrannidi ventris obsequitur. Cum igitur in te plura vitia sint, quàm in bestiis, atque demonibus, responde obsecro unde te possum iure hominem nuncupare? Si verò te hominem appellare nequeo, quo tandem modo potero te fidelem vocare? Hæc ille. Quæ utinam etiam nunc non quadrarent in commune vulgus fidelium, qui Christiani vocantur; & quoad viuendi licentiam, non discernuntur ab infidelibus. Si ergo ex ipsis fidelibus multò plures per hanc viam latam gradiuntur, quàm per viam arctam mandatorum, manifesta est consequentia multo plures ad perditionem duci, quàm ad salutem.

Peccator
fieri peior.
Peccator
diabolo de-
terior.

Eandem illatione facit Augustinus enarr. in Psalm. 47. prosequens hoc idem argumentum. Nam, cum dixisset de saluandis, quàm pauci sunt, vix inuenitur aliquis: subiicit ad id probandum, quot enim sunt illi qui videntur seruare præcepta? Vix inuenitur vnus, vel duo, vel paucissimi. Valet igitur apud Patres hæc illatio; Pauciores sunt, qui seruant præcepta, quàm qui non seruant. Ergo pauciores sunt qui saluantur, quàm qui non saluantur.

August.

Adde debere seruari præcepta vsque ad mortem: cum scriptum sit Matt. 10. & 24. Qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit. Donum autem perseuerentiæ continet speciale, & maximam difficultatem: ut docent Theologi in materia de gratia. Denique de vniuersali transgressione præceptorum dicitur Psal. 13. Omnes declinauerunt: simul inutiles facti sunt: non est, qui faciat bonum: non est vsque ad vnum. Non quod siue ætate Davidis, siue nostra, non sint aliqui iusti: sed quia tam pauci sunt boni, ut non appareant inter malos. Sicut, inquit Augustinus enarr. in Psalm. 47. quisquis arcam videt, potest putare, quod sola sit palea. Plures autem sunt mali: ut inter eos boni non appareant.

Matth. 10. &
24.

Psalm. 13.

Augustinus.

Decimo, denique præcepta omnia illis duobus innituntur: quæ ex lege veteri repetiit Christus Matth. 22. nempe Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua. Diliges proximum tuum, sicut te ipsum. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet. Quotusquisque fidelium diligit Deum ex toto corde suo, & proximum sicut se ipsum? Certum est autem, sine obseruantia huius duplicis præcepti dilectionis, aduultorum prædesti-

Matth. 22

X X.
Prædestinati
ad Hieroso-
lymam per-
tinet, reprobi
ad Babylone-
nem.

Augustinus.

Inter amorē
Dei, & amo-
rem sui dit-
crimina.

Amor Dei,
& amor gen-
ti discernit
electos, &
reprobos.

Augustinus.

Babylon
Regem ha-
bet diabo-
lum, Hiero-
solima Chri-
stum.

nari neminem. Declarat hoc egregiè Augustinus enarr. in Psal. 64. ubi dicit, prædestinatos omnes pertinere ad Hierusalem, reprobos ad Babylonem. *Quas ciuitates, inquit, nunc permixtas, in fine separandas ostendit Dominus: cum alios ponet ad dexteram, alios ad sinistram. Hierusalem ad dexteram erit, Babylon ad sinistram. Hierusalem audiura est, venite benedicti: Babylon, ite in ignem æternum. Duas istas ciuitates faciunt duo amores. Hierusalem facit amor Dei: Babylonem facit amor sæculi. Interroget se quisque, quid amet: & inueniet unde sit ciuis. Quod magis declarans lib. 11. in Genes. cap. 15. Hi, inquit, duo amores, quorum alter sanctus est, alter immundus; alter socialis, alter priuatur; alter acceptus Deo, alter amulus; alter tranquillus, alter turbulentus; alter veritatem laudibus preferens, alter gloria auidus; alter amicus, alter inuidus; alter hoc volens proximo, quod sibi; alter volens proximum subicere sibi; alter propter proximi vtilitatem regens proximum, alter propter suam; alter in bonis, alter in malis. Et distinxerunt conditas in genere humano ciuitates duas, alteram iustorum, alteram impiorum. Quarum etiam quadam temporali commixtione peragitur sæculum, donec vltimo iudicio separentur. De altera coniuncta Angelis bonis cum rege vitam consequetur æternam: altera coniuncta Angelis malis in supplicium mittetur æternum. Non potuit clariùs explicari collectio electorum, & collectio reproborum. Vt videatur alterutrius apud fideles sit maior numerus, debet videri an plures inter fideles pertineant ad amorem Dei, & proximi, cum circumstantiis ab Augustino explicatis, quàm ad amorem sui, & mundi. Sed de facto inter fideles adultos reperiuntur amatores sui, & mundi, quàm amatores Dei in toto corde suo, & proximi sicut sui ipsius: quod nemo cordatus negabit. Ergo etiam inter fideles adultos plures reperiuntur reprobi, quàm electi. Alioquin non valeret argumentum Augustini ex hoc duplici amore dignoscētis cuius quisque ciuitatis sit ciuis, id est an pertineat ad Hierusalem cum electis, an ad Babylonem cum reprobis. Ideo ipsemet Augustinus enarr. in Psal. 61. ex hoc colligit paucitatem electorum præ reprobis. Nam, cum quæreret cur Matt. 22. vno eiecto sine veste nuptiali, tamen, vt ibidem concludit Christus, *multi sunt vocatio, pauci electi, quemodo, inquit, proiecto vno de multis pauci electi, nisi quia in illo vno multi? omnes, qui terrena sapiunt; omnes, qui felicitatem terrenam Deo præferunt; omnes, qui sua quarunt, non qua Iesu Christi, ad vnã illam ciuitatem pertinent, qua dicitur Babylonia mysticè: & habet regem diabolum. Omnes autem, qui ea, qua sursum sunt, sapiunt; qui cœlestia meditantur: qui cum sollicitudine in seculo viuunt, ne Deum offendant: qui cauent peccare: quos peccantes non pudet confiteri, humiles, mites, sancti, iusti, pii, boni omnes ad vnã ciuitatem pertinent, qua Re-**

gem habet Christum. Et infra: *Ista dua ciuitates permixta interim in sine sunt separanda.* Paucitatem electorum in hac vita permixtorum cū reprobis colligit ex diuersis vtrorumque moribus. Quod non benè colligeret, nisi pro certo assumeret, plures reperiri qui terrena sapiunt, quàm qui cœlestia: plures amatores sui, quàm Dei. Ex quo infert illos *pertinere ad Babylonem*, idest ad reprobos: hos *ad Hierusalem*, idest ad electos.

Demum quàm strictè sentiendum sit de paucitate electorum patebit clariùs, si expendatur quid sit ex eodem Augustino *diligere Deum ex toto corde*: quod ad prædestinationem in adultis requiritur. Quippe ille in Manuali cap. 10. Deum alloquens; *Accende me, inquit, toto igne tuo, vt diligam te Deum meum ex toto corde meo, & ex tota anima mea, ex tota intentione mea, totius dulcedinis amoris tui plenus, totius charitatis flamma succensus.* Quàm multis amor hic præcipitur! quàm paucisunt qui sic ardent! Origenes tract. 23. in Matth. *Dilectio Dei ex toto corde quid sit.* *Toto corde Deum diligere, nihil aliud esse quàm amare secundum totam recordationem, operationem, & cogitationem. Ex tota anima, vt cam pro Deo ponere parati simus. Ex tota mente, nihil aliud proferre, quàm qua sunt Dei.* Bernardus de diligendo Deo, *Toto, inquit, corde diligemus, idest sapienter contra suggestiones diaboli, & subducamur; tota anima dulciter, contra delectationes carnis, ne alliciamur; tota mente fortiter, contra pressuras mundi, ne opprimamur.* Pauci vtiq; sunt: qui sic Deum amant. Ergo etiam paucisunt qui saluantur; cū ab hoc amore fieri debeat prædestinationis iudicium, ex August. Ideo reuelauit Deipara S. Birgittæ, vt habetur *S. Birgitt.* lib. 6. reuel. cap. 7. quod *sicut pauci fuerunt qui habuerunt fidem rectam, quando Christus ascendit in celum; sic nunc pauci sunt qui præceptum illud impleant, Diliges Deum super omnia.* Animaduertatur quàm pauci fuerint qui *habuerunt fidem rectam, quando Christus ascendit in celum*: cū non habetur ex Act. 1. nisi turba hominum fere simul centum viginti.

Postremò arguendo à fortiori. Plures præsumuntur boni, & seruatorum mandatorum Dei à Sacerdotibus, quàm ex aliis inter fideles. Sed inter Sacerdotes sunt pauciores boni quàm mali. Ergo multò magis inter fideles reliquos. Maior patet ex terminis, quia status Sacerdotalis est sanctior. Minor probatur ex Hieronymo apud Eusebium in epist. ad Damascum, vbi: *Ecce, inquit, mundus vndique feruet Sacerdotibus: & tamen tam sunt rarissimi Sacerdotes, quod vix è centum bonis reperiatur vnus.* Adstipulatur his id, quod refert Ioannes Broniardus in summa prædicantium, reuelatum cuidam fuisse *tot Sacerdotes in infernum descendere, vt non possit existimari plures in mundo esse.* Quibus consonat Chrysostomus homilia 3. in Act. vbi: *Non arbitror, inquit, inter Sacerdotes multos esse qui salui fiant: sed* *Chrysostom.*

multò plures qui pereant. Multo igitur magis de reliqua fidelium turba affirmandum est, inter eos rarissimos esse bonos; ita ut vix è centum reperiatur vnus: & sic multò plures esse qui pereant.

CAPVT VI.

Probatnr paucitas electorum ex multitudine recidiuorum.

XXI.

Vidimus cap. præcedenti ex pluralitate malorum, & paucitate bonorum inter adultos, pluralitatem reproborum præ electis. Sed quoniam apud fideles multi sunt qui aliquando mali, aliquando boni sunt: & sic modò pertinent ad Babylonem cum reprobis, modò ad Hierusalem cum electis: De his ferendum est iudicium, ad quos finaliter, & absolutè pertineant. Quia verò præcipuum aduersariorum argumentum ab his desumitur apud Suarium loco citato num. 6. *quod ex adultis* (loquitur expressè inter Catholicos) *licet maior pars hominum sapius mortaliter peccet, tamen sapius resurgunt: & ita cadendo & resurgendo vitam transigunt*: hoc telum contra aduersarios retorquebimus: assumendo quod dant, & sic formando argumentum. Omnes ii qui ita mortaliter peccant, vt cadendo & resurgendo vitam transigant, regulariter, & iuxta leges communes, pertinent ad reprobos. Sed ex adultis maior pars ita mortaliter peccat, vt cadendo & resurgendo vitam transigat: Ergo regulariter, & iuxta leges communes, adultorum maior pars pertinet ad reprobos. Consequentia tenet ex forma. Minor à nobis admittitur vt vera, & assumitur ab aduersariis vt certa, etiam inter fideles; quorum est cadere: & per Sacramentum Pœnitentiæ resurgere. Maior probatur ex multis.

Recidi i
communiter
per:inent ad
reprobos.

Prou. 26.
Recidiuus
simil's cani
vomitum
resorbenti.
Bernardus.

Pœnitentia
recidiuorum
ficta.

Ambrosius.
Pœnitentia
vera, est ces-
sare à pec-
cato.

Primò ex Prou. 26. *sicut canis, qui reuertitur ad vomitum: ita imprudens ierans stultitiam suam.* Vbi Septuaginta: *Sicut canis ad vomitum suum regressus* (idest, resorbens id, quod vomuerat) *fit perosus, & execrabilis: ita stultus, qui ad suum redit peccatum.* Quod explicans Bernard. serm. 3. de Assumptione: *Canis, inquit, reuersus ad vomitum fit odibilis multò plus quàm antea: & fiet filius gehenna multipliciter, qui post indulgentiam delictorum in eadem denuò sortes incidit.* Quid est fieri filium gehenna, nisi fieri reprobum?

Secundò, omnis pœnitentia ficta reprobationis est signum. Sed recidiuatio reducit ad pœnitentiam fictam. Ergo recidiuatio reprobationis est signum: & sic recidiui recensendi sunt inter reprobos. Maior patet ex allatis tract. præced. cap. 5. Minor probatur ex Patribus. Ambrosius in 2. ad Cor. 2. *Pœnitentia vera, est cessare à peccato: sic enim probat dolere se, si de cetero desinet.* Ergo à contrario pœnitentiæ falsæ signum est, & ficti doloris, si de cetero non desinat.